

3. Репин В.В. Бизнес-процессы компании: построение, анализ, регламентация - М.: РИАСтандарты и качество, 2007. - 240 с.

4. Цимбалюк І.М. Психологія управління: Навч. посіб. - К,: ВД Професіонал, 2008. - 624 с.

***Annotation.** In process of the study is organized analysis relationship management to activity with psychology of management influences psychological factor on improvement management to activity compels and as a whol.*

***Key words:** Management, psychology of management, management process, management decision, psychology.*

УДК 631.1:6505

І.Б. Франчук, к.е.н., старший викладач; **М.В. Вовк**, асистент,
*Львівський національний університет ветеринарної
медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького*

ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ АПК НА ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІЙ ОСНОВІ

Забезпечення стабільного розвитку інвестиційного процесу в підприємствах АПК неможливе на основі використання застарілої техніки і технологій, організації виробництва і умов праці працівників. Цей процес може розвиватися лише за умови інноваційного наповнення інвестиційного процесу, що відповідно забезпечить підвищення інвестиційної привабливості самих підприємств.

***Ключові слова:** інвестиції, інновації, підприємство, інтелектуальний капітал, фінансові ресурси.*

Поняття «інновація» означає нововведення, тобто використання в тій чи іншій сфері суспільної діяльності результатів інтелектуальної праці, технологічних розробок, нових форм організації праці й управління, спрямованих на вдосконалення соціально-економічної діяльності. Згідно із Законом України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002р. № 0-4, інновації - це новостворені і удосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і соціальної сфери [4].

У зв'язку з тим, що трактування терміну «інновації» залежить від конкретної цілі дослідження, вимірювання або аналізу об'єкта, то розрізняють такі основні типи інновацій (табл. 1).

Інновації на підприємстві є результатом від вкладення інвестицій у нові технології, техніку, виробничі ресурси. Вони сприяють створенню конкурентоспроможної продукції, зниженню затрат на виробництво, веденню сільського господарства на умовах екологічно чистих і енергозберігаючих технологій. Інноваційний процес - це процес, що опирається на науку, економіку, техніку, бізнес і управління та може здійснюватись тільки на основі зросту й реалізації інвестицій [3]. Причому інноваційний процес охоплює весь діапазон господарської діяльності. Він розпочинається з розробки ідеї, її дослідження, апробації та впровадження у виробництво.

Таблиця 1

Основні типи інновацій

Тип інновацій	Інноваційна ознака
- товарна інновація	введення нового продукту
- технологічна інновація	введення нового методу виробництва
- ринкова інновація	створення нового ринку товарів або послуг
- маркетингова інновація	освоєння нового джерела постачання сировини або напівфабрикатів
- управлінська інновація	реорганізація структури управління
- соціальна інновація	впровадження заходів щодо покращання життя населення
- екологічна інновація	впровадження заходів щодо охорони навколишнього середовища

Впровадження інновацій на підприємстві приносить не тільки економічну вигоду, а й соціально-інформаційний ефект. Адже самі інновації - це і є перетворення знань у новий технологічно вищий продукт. Проте існує багато перепон цьому перетворенню, як-от: антиінноваційна політика, інерційність виробництва, надмірна концентрації і монополія, вузька предметна спеціалізація і слабка диверсифікованість [1, с. 18].

Специфічними психологічними особливостями, які гальмують розвиток інвестиційно-інноваційного процесу у підприємствах, є низька освіченість і обізнаність населення, небажання вчитись новому і прогресивному, великий опір будь-яким змінам. Економічними чинниками, які стримують процес розвитку і становлення інновацій, є низька фінансова спроможність більшості підприємств, недостатність внутрішніх ресурсів, недосконала система кредитування, лізингу тощо.

Практична реалізація стратегічного курсу АПК на інноваційний розвиток, виведення її на сучасний науково-технічний рівень, притаманний цій галузі у розвинених країнах, в Україні стримується. Адже поряд з інноваціями невід'ємною частиною

покращання інвестиційної привабливості агропромислового комплексу є таке поняття, як інтелектуальний капітал. Він є одним з найпотужніших ресурсів, завдяки якому галузь можливо вивести із затяжної кризи. Останнім часом все більше уваги приділяється ролі і значенню інтелектуального капіталу в промисловості, машинобудуванні, добувних галузях, але практично не оцінюються можливості цього чинника в АПК.

Впроваджувати інновації в агропромисловий комплекс можна двома шляхами: за допомогою фінансових ресурсів та за допомогою інтелектуального капіталу, тобто впровадження досягнень науково-технічного прогресу. Якщо вкладання суто фінансових ресурсів у здебільшого дає короткострокові, суто матеріальні результати, то впровадження інтелектуального капіталу спроможне підвищити конкурентоспроможність і пріоритетність галузі.

Оскільки поняття інтелектуального капіталу є досить багатограним, то й його практичне впровадження також повинно базуватись на поєднанні зусиль усіх учасників інноваційно-інвестиційного процесу: від науковців до самих сільськогосподарських виробників. Необхідною умовою залучення інтелектуального капіталу в агропромислове виробництво є використання інтелектуального потенціалу населення, адаптація його до нових, сучасних методів господарювання. Тому лише ефективне поєднання таких чинників, як інвестиції - інтелектуальний капітал - агропромислове виробництво, забезпечить суттєве підвищення інвестиційної привабливості цієї галузі.

Список використаних джерел

1. Белоусова Л. І. Інноваційно-інвестиційна активність підприємства : монографія / Белоусова Л. І. - Луганськ : Вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2006. - 176 с.
2. Мазур Н. А. Проблеми і перспективи інвестицій в АПК України / Н. А. Мазур // Економіка АПК. - 2009. - № 4. - С. 73-77.
3. Павловський М. А. Макроекономіка перехідного періоду: Український контекст / Павловський М. А. - К. : Техніка, 1999. - 334 с.
4. Про інноваційну діяльність : Закон України від 4 липня 2002р. № 40- 4 // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 36. - Ст. 266.
5. Трегобчук В. Інноваційно-інвестиційний розвиток національного АПК : проблеми, механізм і напрями. // Економіка України. - 2006. - № 2. - С. 11-12.

Annotation. Ensuring sustainable development of the investment process in the farms is impossible on the basis of outdated equipment and technology, production and labor conditions. This process can develop only if the innovation content of the investment process, will ensure that under increasing investment attractiveness of the companies.

Key words: *investment, innovation, enterprise, intellectual capital, financial resources.*

УДК 633.63:631.1

А.В. Фурса, к.е.н.,

провідний науковий співробітник ІЦБ НААН України

РИНОК ЦУКРОБУРЯКОВОГО ВИРОБНИЦТВА АПК УКРАЇНИ

У статті досліджено особливості формування та розвитку ринку цукробурякового виробництва, його проблеми. Запропоновано заходи з оптимізації виробництва цукрових буряків і цукру.

Ключові слова: *ринку цукробурякового виробництва, світовий ринок цукру, ціна реалізації цукрових буряків, оптово-відпускна ціна цукру, цукор-сирець.*

Основна ідея дослідження - Україна повинна виробляти 3,0-3,2 млн. т цукру в рік, в т.ч. 1,2-1,5 млн. т відправляти на експорт, довести урожайність цукрових буряків до 40-45 т/га на площі 550-600 тис. га. Наукові ідеї і гіпотези з цього приводу відомі усьому світу - це повне матеріальне забезпечення виробництва, дотримання паритету цін, захист ринку тощо. Їх потрібно втілити в життя. Звичайно, основне - це треба перейти з екстенсивного на інтенсивний шлях розвитку. І тільки інтенсивні моделі функціонування цукробурякового виробництва знаменуються оптимальними розмірами посівних площ, різким підвищенням урожайності цукрових буряків завдяки збільшенню матеріально-грошових витрат на одиницю площі та зменшенням на одиницю продукції, надійним захистом внутрішніх ринків цукру та активним їх державним регулюванням проте важелями економічного напрямку.

Грунтово-кліматичні умови України, особливо Лісостепової зони, оптимально відповідають ефективному веденню цукробурякового виробництва і відновленню його реального економічного потенціалу. Україна не тільки може цілком задовольнити норму споживання цукру по 42-43 кг на душу населення, мати певні експортні ресурси, а й здійснювати переробку цукрових буряків не тільки на цукор, а й на етанол, сприяти збільшенню обсягів внутрішнього ринку, зростанню надходжень до бюджету, та розвитку харчової промисловості в цілому.

На жаль, в період 90-х років Україна втратила провідну роль в розвитку цукробурякової галузі, основною причиною чого був розрив господарських зв'язків з країнами СНД, на задоволення потреб яких в цукрі працювала потужна цукрова галузь